Olli Mäenpää
10.10.2018

Perustuslakivaliokunnalle

**Hallituksen esitys laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain 30 §:n muuttamisesta (HE 135/2018 vp)**

Valtakunnalla on Ahvenanmaan itsehallintolain 27 §:n 10 kohdan nojalla lainsäädäntövalta asioissa, jotka koskevat kuluttajansuojaa. Lähtökohtana itsehallintolaissa on, että hallintoa koskeva toimivalta seuraa lainsäädäntötoimivaltaa. Toimivalta hallintoasioissa määräytyy siten pääosin lainsäädäntökompetenssin mukaan, mikä käy ilmi siitä, että itsehallintolain 30 §:n mukaan hallinnosta valtakunnan lainsäädäntövallan piiriin kuuluvissa asioissa huolehtivat yleensä valtakunnan viranomaiset.

Itsehallintolain 30 §:n 11 kohta sisältää poikkeuksen tästä hallinnollisen toimivallan määräytymisestä. Säännöksen mukaan kuluttajaneuvontaa koskevan lainsäädännön mukaan maistraatille valtion viranomaisena kuuluvista tehtävistä huolehtivat maakunnassa maakunnan viranomaiset maakunnan ja valtion välisen sopimuksen mukaisesti. Tätä säännöstä ehdotetaan nyt muutettavaksi niin, että säännöstekstissä maistraatti korvattaisiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolla. Kuluttajaneuvontaa koskevan lainsäädännön mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirastolle kuuluvista tehtävistä maakunnassa huolehtisivat edelleen maakunnan viranomaiset maakunnan ja valtion välisen sopimuksen mukaisesti.

Muutosehdotuksen perusteena on se, että kuluttajaneuvontatehtävät on tarkoitus siirtää maistraateilta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle 1 päivästä tammikuuta 2019 alkaen. Ehdotuksessa on tarkoitus ottaa huomioon tämä tehtävien siirto, ja säännösmuutos on siten luonteeltaan säännöstekninen. Ehdotetulla itsehallintolain muutoksella ei ole vaikutuksia Ahvenanmaan maakunnan itsehallinnolliseen asemaan eikä lainsäädäntö- tai toimeenpanovallan jakoon valtakunnan ja maakunnan välillä.

Itsehallintolain muutoksen ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Voimaantulo on asiallisesti riippuvainen myös siitä, että eduskunta hyväksyy lakiesityksen, jonka mukaan kuluttajaneuvontatehtävät siirretään maistraateilta Kilpailu- ja kuluttajavirastolle. Tätä tarkoittava hallituksen esitys (HE 130/2018 vp) on parhaillaan talousvaliokunnan käsiteltävänä. Itsehallintolain muutoksella ei kuitenkaan voida säätää siitä, mille viranomaiselle valtakunnan lainsäädäntövallan toimeenpano – tässä tapauksessa kuluttajaneuvonta – kuuluu.